

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden oml-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Ne csak panaszkodjunk, hanem tanuljunk is!

A mi kisiparosaink annyira megszokták már azt a jelszót, hogy „pártold a hazai ipart!” s annyira kötelezőnek vélik a nagyközönségre, a kormányra, a vármegyék, városok és községek tényezőire nézve, hogyha nem megy a mesterségük úgy, amint ők kívánják, azonnal készek a panasszal s szidnak, korholnak mindenkit, aki nem tőlük fedezi szükségleteit, aki nem velük dolgoztat.

A hangzatos szavakkal, vádakkal és panaszokkal azonban, szemben áll az is, hogy: „*tanulj, dolgozz, képezd magad kisiparos s munkádért, iparcikkéidért ne számolj dupla krélával*”, mert egy magyar honpolgártól ma azt kívánni, hogy egy rosszul és izléstelenül elkészült magyar iparcikkért 2—3 koronával többet adjon, mint egy külföldi iparos által izléssel csinnal elkészített ugyanazon iparcikkért csak azért, mert az a rosszabb és drágább iparcikk magyar, — valóságos nevetséges dolog.

Tudom, hogy nagy fába vágtam a fejszémet, mikor ezt úgy nyíltan kimondtam; de azt is tudom, hogy ezen állításom igazságát éppen a jóra való tanult magyar kisiparosok maguk fogják legjobban beismerni, habár nem is nyíltan, de úgy önmagukban, mert lehetetlen, hogy ne adjanak igazat nekem abban, hogy a mi kisiparosaink *legnagyobb része*, mikor tanonez: nem tanítatik lelkiismeretesen, mikor segéd: nem tanul, nem iparkodik magát szakmájában tökéletesíteni, mikor pedig mester: akkor csak immel-ámmal dolgozik, nem

törődik azzal, miként lehetne a szakmájába vágó munkát tökéletesíteni, s mindent csinál inkább csak a maga dolgát nem!

Tisztelet a kivételeknek. De hogy száz közül kilenczvenkilencz esetben így van: bebizonyítom a következőkkel.

Hogy is nevelődnek a mi kisiparosaink?

A tanonez 2—3 évig minden a mesternél, csak nem iparostanonez, szolgáló, favágó, vízfordó, száraz dajka s tudja a jó Isten, még mi minden nem; a harmadik év vége felé, mikor mindezen mellékfoglalkozások daczára önkéntelenül is ragadt reá valami, akkor kezdik megkímélni a házi dolgoktól s rászorítják a mesterségre, mert ekkor már segédképen használja a mester. Igaz, hogy nem tud annyit a mesterségéből, mint külföldön az első éves inas, de hát meg tudja valahogy készíteni a kezébe adott darabot s így már pénzt keres a mesternek. Hogy milyen az a munka, no annak Isten legyen irgalmas és kegyelmes, de hát mégis csak magyar iparos munkája s azt csupa hazafiságból is, meg kell venni a magyar közönségnek!

Igy eltelik a négy év, a tanonez felszabadul; a mesterséghez a legkevesebbet ért, szellemileg se igen tökélesedett, mert ha csak egy szemernyi ok van, a mi által vissza lehet tartani azt a tanonezot az iskolától, ezt felhasználja a mi kisiparosunk, mert hát édes Istenem, nem azért eteti ő a tanonezot, hogy az iskolában lopja a drága időt, hanem azért, hogy végezze a ház körüli teendőket.

A tanonezból tehát segéd lesz s igen természetes, hogy a tanulatlan, iskolázatlan tanonezból csakis olyan segéd válik, a ki nem szeret a *rendes* mester szeme előtt, az ő keze alatt dolgozni, mert annak a figyelme rajta van s reá szól, ha áll a munka, ő pedig bizony nem igen szeret egy huzamban sokat dolgozni, mert hát tanonez korában nem szoktatták a műhelyben üléhez, hanem folyton szaladgált az udvaron, a piacon s a boltokban, hordta a cigarettát meg a pálinkát a mester és segéd uraknak. A segéd tehát legszívesebben csak műhelyen kívül lévő saját lakásán dolgozik (sitz-munka) s így még ha volna is olyan mestere, kitől tanulhatna s képezhetné magát, erre mód nincs, mert ő otthon dolgozik.

Külföldre vándorolni a világért se megy, hogy ő a külföldi előrehaladottabb ipar munkáját eltanulja s magát ez által tökéletesítse, annak szükségét nem érzi; mikor felszabadult, vett ki egy szobát, közös háztartásba ment szíve választottjával, dolgozott mint segéd két évig, míg így a törvény által előirt segédkedési idő letelt, aztán iparjogot váltott s lett belőle magyar kisiparos mester.

Az ilyen mester aztán, igen természetes, hogy éppen olyan mester lett, mint a minő segéd volt.

A munka neki sem kell, mert ehhez soha sem volt szoktatva.

Későn kel, újságot olvas s politikál a kávéházban, meg a korcsmában, benéz a műhelybe néhány perczre, aztán még ő szidja a világot, mely

TÁRCZA.

Az önkéntes úr.

Írta: László Andor.

Megszoritotta kezemet s olyan kedves mosolylyal, melynek pajzánosága megrontotta szavainak komolyságát, mondá:

— Nem vagyunk egymásnak valók. Ön fiatal, csak még harmincznégy éves, én pedig öreg özvegyasszony vagyok már.

Az „öreg” szót olyan különösen hangsúlyozta, mintha azt várta volna, hogy megczáfoljam.

Pikáns szépsége elvakított.

Ereztem, hogy minden szavában a kacérság számítása rejlik. Tudtam, hogyha festék nem is éri arcját, kendőzött a szeme, a szíve, a lelkülete.

Jól ösmerem a nők veszélyes fáját.

Tudtam, hogy akaratlanul, szinte öntudatlanul magukhoz vonzanak, hogy a csábítás, mint valami ösztön bírja őket cselekvésre, mosolygásra.

Olyanok, mint azok a gyermekek, akik végighanzuroznak a mezőkön, hogy el-el-fogjanak egy lepkeket. Mikor aztán megfogták, elmúlt örömük s kedvetlenül bocsátják el a kis foglyot.

Nem a pillangó kell nekik, hanem a lepkekergetés. Az az asszony sem a hódítottra vágyik, csak a hódításra. A győzelem untatja, a küzdelem izgatja.

És mégis, talán éppen csak azért birni

akartam. Felébredt bennem a dacz, mely nem egy szerelemnek rugója. Kell, hogy enyém legyen!

Lehangoltságot szinleltem. Ugy tettem, mintha gondolkodás után lassan-lassan — bár szomorkodva — beláttam volna szavainak igaz voltát.

— Talán igaza van, asszonyom. Talán csakugyan öreg ahhoz, hogy megérthesse érzelmeimet. Lásza, a magam fiatalos, botor eszemmel azt hittem, hogy meg fogom önt győzhetni szerelmemről és megnyerhetem szívét. Azt gondoltam, hogy visszahívhatom majd emlékezetébe a régi ábrándokat, a boldog órák emlékeit. Talán meg fogja kívánni, hogy a letűnt ábrándok még egyszer felébredjenek, hogy még egyszer átérezze, átélje őket. Csalódtam, ön örökre elbucszuttatta a fiataloságát.

— No lásza, így szeretem önt. Végre is észre kellett térnie.

Fogtam a kalapomat és elmenni készültem.

E perczben vig zeneszó hallatszott. Vilma felugrott üllőhelyéről.

— A banda! Hallja csak, a banda! Jöjjön, nézzük a katonákat. Megfogta kezemet s gyengéden az ablakhoz vont. Gyorsan feltárta, ráhajolt az ablakpárkányra s intett, hogy könyököljek melléje. S ettől a gyerekes kacérságtól egyszerre különös boldogságot éreztem. Ugyan miért? Talán a szeme ragyogása tett boldoggá? Hiszen hazugnak, édesen hazugnak tartottam. Talán megrészegített a lehellete vagy a harmincz tavasz üdesége? Érzem, hogy ez a „harmincz ta-

vasz” nem közhely. Annak a szépséges asszonynak kikelet volt az egész élete és tavasz fakadt körülötte.

A vig nóta hallatára pajzán gyerekké lett. Vidáman tapsolt és a lábával önkéntelenül a dal ütemét jelezte. Szinte tánczolt minden idegszála. A homlokára rendetlenül lehullottak hajfürtjei; mintha ölekezni akartak volna a sűrű selyem szemöldökkel.

Elsimogatta őket, de lekivánczoltak megint a sima fehér homlokokra.

A banda elhaladt az ablak előtt s a száradok hosszú sora egyhangú, egyenes léptekkel követte.

Egy egyévi önkéntes bizalmasan felköszönt az ablakhoz. Boszankodtam. Nagy Kálmán volt, aki Terikéhez, a kis ballerínámhoz is betolakodott.

Viszonoztam az üdvözlést. Vilma is köszönt neki. Kiállhatatlannak tartottam e tejes állu suhancz bizalmasságát. De hát nem törődöm vele, nem zavarom meg miatta boldogságomat.

A katonák rég elvonultak már az ablak előtt s Vilma még mindig mélázó tekintettel nézett utánuk.

Már látni se lehetett őket, csak a távolból hallatszott a zene elhangzó bumberdója, hanem azért Vilma utánuk meredt révedező nézéssel, mintha még látná őket. Elgondolkoztam. Hirtelen támadt boldogságom meg volt zavarva. Boszantott, hogy a dupla színű posztó annyira lekötötte Vilma figyelmét. S én alig néhány perczrel ezelőtt házasságot ajánlottam neki. Mélyen a szeme közé néztem s aztán megszakítottam a esendét:

nem törődik a magyar iparral, nem pártolja a helyi ipart!

Igy történik azután, hogy kiu és győtrelem iparosaink kezéből a munkát kivárni; hetekig, hónapokig mérgeződik a megrendelő, még az iparezikket megkapja s ha végre megkapja, akkor sincs köszönet benne, mert biztosra vehető, hogy nem olyan lett, mint a minőnek rendelve volt. Ilyenkor azután ne esdálkozzék a tisztelt kisiparos, ha a közönség türelmét veszti s elmegy a boltba kész, esinos külföldi portékát venni.

Fordul elő eset, de persze ez ritka, mint a fehér holló, hogy *egy magyar iparossegéd kimegy a külföldre* s ott sokat és szépet tanul: mikor hazajön, meglátszik rajta is, meg a munkáján is, hogy külföldön járt s érti a mesterségét, esinos dolgokat produkál, van is megrendelője, *szinte örül a közönség*, hogy végre akadt magyar iparos olyan is, ki esinnal s izléssel jó munkát ad, de ez a dícsőség alig egy évig tart, ő reá is elragad a *magyar iparos végzetes belegsége: a »korcsmázás s a politizálás»* műhelyét elhanyagolja; itthon tanult szakértelem nélküli segédekkel vagy negyedéves tanoncokkal dolgoztat s mert soha sincs köztük a műhelyben, nincs, aki oktassa őket, aki az izlést megadja, tőle is csak oly stendrián dolgok kerülnek ki, mint a többtől, a vevők, megrendelők is elmaradnak s ő is a közönségben keresi a hibát s nem önmagában. Nem veszi észre, hogy ő hanyagolta el üzletét s a publikum azért fordul el tőle, hanem azt hiszi, hogy tényleg a többinek van igaza, hogy t. i. nem pártolják a magyar ipart.

Sok olyan fiatal iparost ismerek, kinek mikor külföldről hazajött, kitűnően ment az üzlete, nem győzte a megrendelést elkészíteni, de ő ezt a jelenléte nem arra használta fel, hogy még szorgalmasabban nézett volna a műhelye után, hanem elkezdte a magyar kisiparos tempóját, egész nap és egész éjjel kávéházakban és korcsmákban dörzsölt, ülésekre, gyűlésekre járt s alig egy év múlva ő is csak olyan *korcsmai hős és eléggel ellen, politizáló lett*, mint kollegáinak a legnagyobb része.

Nem kell tehát a viszonyokat, az embereket, a hatóságokat s a kormányokat okolni tisztelt uraim, hanem önmagukat, próbálják csak meg, dolgozzanak műhelyeikben ügyeszetettel és szorgalommal, készítsenek izléses és jó munkát, elégedjenek meg a tisztességes polgári haszonnal s meg fogják látni, hogy a nagy közönség minden hangzatos hazafias frázis nélkül fel fogja őket keresni, mert a szolid, jó és izléses partermékeknek ma jobban meg vanuak a vevői, mint valaha.

Rögen tartogattam ezen igazságot az elmondásra, el kell azt végre mondani: mert a szótlan elnézéssel, a bajok és hibák leplezgetésével soha se fogjuk megtalálni iparosaink boldogulásának igaz forrását. A jó szándékkal elmondott igazságok fájhatnak ott, ahol találunk, de nem ejtenek sebet, mert minden józan ember belátja, hogy a közérdek parancsolja a bajok és visszasságok feltárását.

Szoból ért az ember!

Ne csak panaszkodjunk tehát, hanem tanuljunk is! —k.—s.

Az újpesti önkéntes tűzoltók panasza. Az újpesti önkéntes tűzoltók egy felterjesztést intéztek a járás főszolgabírájához, amely felterjesztés egész terjedelmében megjelent az „Újpesti Közlöny” f. é. 14-ik számában. Az abban felsorolt vádak sem az előljárókat, sem a képviselőtestületet nem érinthetik, mert a képviselőtestület először 1896-ik évben, majd 1897-ben és végre 1898-ik évben tüzetesen foglalkozott a tűzrendészeti szabályrendelettel, amint arról, az akkor megtartott közgyűlések 132., 63. és 60. sz. határozatai tanuskodnak. A tűzrendészeti szabályrendelet, amely minden irányra kiterjed, jelenleg a vármegyei törvényhatósági bizottság f. hó 15-én tartandó közgyűlésének a tárgysorozatára ki van tűzve s ott véglegesen el fog intézteni. Addig tehát, míg ez érvényre nem jut, a község előljárósága *jogalap hiányában*, egyáltalában semmit sem tehet s így mulasztás vádja az előljárókat e tekintetben nem is érheti.

A tűzrendészeti szabályrendeletben, a köteles tűzoltóság kérdése akként van meg-

oldva, hogy a községi szolgák mindannyian tűzoltókká kiképezendők. — A felterjesztés azon állítása, mintha a község 4—6000 koronát vett volna fel a költségvetésbe tűzoltói célokra: egyszerűen mese beszéd, aminek ellenkezőjét éppen a költségvetés bizonyítja.

Hogy a tűzr. szabályrendelet eldöntésének kérdése több mint 4 évig húzódott, annak nem az előljáróság, nem a képviselőtestület, hanem a közigazgatás lassu menete az oka. Míg egy ilyen szakszabályrendelet ugyanis az összes fórumokat bejárja, ahhoz bizony — sajnos, de — sok idő kell.

Hogy a tűzr. szabályrendelet megalkotásánál a tűzoltó parancsnokot megse kérdezték volna, ez egyszerűen nem áll. A tűzoltó parancsnoknak módjában volt a szabályrendelet javaslatával bőven foglalkozni. Hogy megtette-e, nem tudjuk, de azt biztosan állíthatjuk, hogy az a szabályrendelet lesz olyan jó, mintha ő készítette volna.

Készséggel elismerjük végül, hogy a felterjesztésnek alapjában igaza van, mert az újpesti tűzrendészeti rendetlensége nyílt seb és sürgős gyógyítást igényel, a felterjesztésben elősorolt alaptalan vádak azonban helytelen ezimre lettek alkalmazva.

H I R E K.

— **A vármegyei központi választmány** folyó hó 18-án d. e. 10 és fél órakor ülést tart, amelynek tárgya az országgyűlési képviselőválasztások névjegyzékének kiigazításával megbízott küldöttségek munkálatainak felülvizsgálása, illetve az 1902. évi ideiglenes névjegyzékek megállapítása, és a választói jogosultság egyik alapját képező u. n. földadó minimumoknak az 1900. év folyamán végrehajtott kataszteri munkálatok folytán egyes községekre nézve szükségessé vált újbóli való megállapítása.

— **Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye** közigazgatási bizottsága f. é. márciusi üléséből terjesztette fel, a kormányhoz az 1900-ik évre szóló jelentését. E jelentés számos fontos javaslatot tartalmaz, a többek között például azt javasolja, hogy a községek, illetőleg a községi jegyzők, a községi szervezetnek ezen egyetlen szellemi erői, mentessenek fel a bünyügyi nyomozatoktól. A jelentésből kiténik az is, hogy az újpesti fogházak megvizsgáltatván, a vizsgáló közig. bizottsági kiküldött ezekben semmi kifogásolni valót sem talált.

— **A gödöllői Erzsébet-szobor** leleplezési ünnepére, mely május hó 19-én lesz, nagyon készülnek Gödöllőn. A szobor talapzatát

— Ugy látszik, nagyon érdeklődik a katonák iránt?

— Nem tagadom . . .

— Talán megtudhatnám, hogy miért?

— A korom és a nézeteim talán megengedik, hogy túltéve magamat a prudencia parancsain őszintén válaszoljak. Nos hát: minden nő többé-kevésbé ábrándos lelkületű. Még mindig él bennünk a középkor dalias lovagjainak képe. Szinte szolidaritást érzünk évszázadok előtt élt társainkkal, akikért élet-halál harcot vívtak a bajnokok. Mi türelemtagadás emlékezünk még és szeretjük még azokat, akiknek ideáljai voltak. Viszonyásul most nekik adunk egy kis ideálszerepet. Talán tévedünk, ha a katonákat tartjuk utódaiknak, de hát azért vagyunk nők, hogy tévedjünk. Azután meg — tévé hozzá pikáns mosolylyal — a esinos ruha, a testhez simuló festői ruha is tetszik egy kissé. Hiszen tudja, hogy nem mindig, de mégis a ruha jelenti az embert.

— Milyen jó — mondám malicziával — hogy nem minden nő gondolkozik oly szellemesen, mint ön, asszonyom.

— Téved. Az asszony, ha tetszik, vagy ha neki tetszenek, mindig ilyen „szellemes”. Lehetnek, akik először prudeok és csak azután asszonyok, s azért tartózkodnak ily őszinte nyilatkozatoktól. Hanem azért Mars fiainak a szívükben mindig erős a pozíciójuk.

— Hátha konkrét adatokkal megegyezel-nám véleményét?

— Kíváncsi volnék rájuk.

— Ön őszinte volt, ugy-e én is lehetek?

Látta azt a fiut, a ki bizalmasan felköszönt nekem?

— Önnek? Igenis láttam.

— Nos hát, ez a káplárlegényke alig egy-két hónap előtt egyik hü barátinómet — hiszen tudja, hogy barátinók is vannak — Terikét, a körülrajongott ballerínát, ostromolta udvarlásával. De nem érhetett célzt. Ugy tudom, hogy Terike ajtót mutatott neki s hogy ő ezen az ajtón ki is ment. A ballerínák néha elég okosak, nem gondolnak a mult idők asszonyaival való ideál-szolidaritásra. Terike is ilyen okos volt s belátta, hogy az a fiatal síhedér, akármilyen lovagkivonat is, nem vetekedhet velem, aki nem gyökerem ugyan a multban, de megállok a jelenben.

— Gondolja? Lássuk csak! — Odalépett a kis íróasztal elé s egyik fiókjából hamarosan kivett egy pacsuli-illatos levélkét.

— Ösmeri a kézírást? kérdé elem tartva.

Elhalványodtam. Terike írása volt:

„Édes kis bubó! Este előadás után biztosan elvárlak! A „komondor” ma nem őrizi a házat. Terike!”

Kívül a borítékon: „Nagy Kálmán egy-éves önkéntes urnak helyben”.

Hamarjában szóhoz se juthattam. A „komondor” nem őrizi a házat! S ez a „komondor” én vagyok? No jól van, a komondorok harapni is tudnak.

— Hogyan jutott ön e levél birtokába?

— Csak úgy véletlenül. A káplár ur irományai között keresgélve — tudja, hogy

mi nők kíváncsiak vagyunk — akadtam rája.

— Az irományai között? Talán csak nem —

— De igen, uram. A káplár ur tegnapig a szomszéd helységben állomásozott, tegnap áthelyeztetett ide s most nálam lakik a mellékszobában.

— Asszonyom, önt eddig tisztességes nőnek ismertem.

— Remélem, ezentul is annak fog ösmerni. Harminezhét éves özvegy asszony vagyok!

— Harminezhét éves! Vagyis abban a korban, amelyben legkikapósabbak a nők. Harminezhét éves! Hát azt hiszi, hogy a világ elhiszi ezt önnek s ha elhiszi, már se nem hall, se nem lát? A világ — s én is a világnak vagyok része — a maga módja szerint fogja magyarázni, hogy mit jelent az, ha e szobában ön és itt a mellékszoba nyitott ajtaján túl a káplár ur lakik. Azt hiszi, hogy az ön harminezhetedik évében nem fogják tudni, mije, kije önnek ez az ur?

— Kicsoda?

— A . . . ; nem folytathattam tovább, mert kis kacsoival befogta a számat.

— Téved — mondá kedves mosolylyal — a káplár ur — a fiam!

A fiá! Furesán esett meg, hanem azért, ha néha elgondolkozom Vilmán, valami olyan sajnálkozásféle fog el, miért nem lehetek fiának a mostoha apja?

most állítja föl Róna József szobrász s Erzsébet királyné szobrát a bizottság már elsején átveheti. A talapzatba pergamentre írott okmányt helyez a bizottság, melyet Ripka Ferenc, a végrehajtó bizottság elnöke készített. A szobor-bizottság Kapczy Vilmos elnöklésével s a földművelésügyi és belügyminisztérium kiküldöttei jelenlétében f. hó 8-án helyszíni szemlét tartott az Erzsébet-ligetben, a hol a szobrot fölállítják. A leleplezési ünnepre Kern Aurél Erdélyi Zoltának egy alkalmi költeményére énekkart irt, melyet a budai és Ganz-gyári daloskór Bellovits karnagy vezetésével fog előadni. Az ünnep nagy rendező bizottsága a jövő vasárnap tartja első értekezletét.

— **Kitüntetés.** Csávolszky József váci apátkanonokot, egyházmegyei főtanfelügyelőt O felsége a király jezerói címzetes püspökké nevezte ki.

— **Elöléptetés.** A kereskedelmi miniszter Guth Pál m. kir. pósta- és távirat-tisztet, soron kívül, m. kir. pósta- és távirat *főosztály* léptette elő.

— **Helyszíni tárgyalás.** Lőnyi Adolf upesti lakos, Dugonics-utczában 3-ik szám alatt növény olajgyár ipartelepét szándékozával felállítani: Ivánka Pál főszolgabíró f. é. április hó 10-én d. u 4 órakor tartotta meg a helyszíni tárgyalást, a melynek eredménye az, hogy az engedély a növény olajgyár felállítására megadatott.

— **Megtagadott kérelem.** Wittner Antal és társai, upesti hentések még a mult évben az iránt folyamodtak a földművelésügyi miniszterhez, hogy a budapesti Ferencvárosi sertésconsum piac megnyitását rendelje el. A földművelésügyi miniszter az említett vásáron eladásra került állatoknak Ujpestre való szállítását ez idő szerint nem engedélyezte.

— **Az „Ujpesti kereskedő és iparosítják önművelődési köre”** husvét első napján, április 7-én a Colosseum nagy termében sikerült műkedvelői színelőadással egybekötött jótékony célú táncvizsgalmat rendezett. Színpad kerület Bokor József „A gyerekasszony” című 3 felvonásos népszínműve. A főszerepeket Soltész Mariska, Weisz Mici, Kolovráth János, Szilágyi Pál és Székely Sándor játszották ügyesen; a szép számú közönség az előadást igen melegen fogadta, különösen Székely Sándor mókái keltettek élénk derűségeket. Az előadást követő tánc hajnalig tartott.

Általánosan elismerik úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kert magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált esillagjegyű repamagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendőek más utánozott hasonló védjegyű, de nem impregnált repamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulhatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magszükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

— **Az Országos Eötvös-bizottság** végrehajtó és irodalmi osztálya legközelebb tartott ülésében elhatározta, hogy báró Eötvös József összes munkáinak első végleges teljes kiadását még e tavasszal megindítja. A bizottság e célra egy évvel ezelőtt alakult meg, de a rossz gazdasági viszonyok nem kecségtettek akkora sikerrel e művek terjedését illetőleg, mint kívánatos a nemcsak érzékében. Most azonban Eötvös utódja a minisztérii széken, dr. Wlassics Gyula elrendelte, hogy Eötvös művei az összes polgári és középiskolák, felsőbb leánynevelők, tanító- és tanítónőképzők könyvtára számára megszerzessenek. E nemcsak tényével nemcsak szellemileg gyarapítja a magyar kultúrát, hanem anyagilag is a művelődés munkáit gyámolítja. E művek kiadási jogát ugyanis, báró Eötvös Loránt, akadémiai elnöke, az országos Eötvös-alapra ruházta, hogy a kiadás jövedelme a Tanítók Házára fordíttassék. A Tanítók Házában — Budapest és Kolozsváron — szegénysorsu tanárok és tanítók jó előmenetelű gyermekei nyernek részben ingyenes ellátást iskolai tanulmányaik alatt. Így e nagybecsű munkák terjesztése egyrészt irodalmi, másrészt hazafias és humánus kötelesség. A nemzet, melyért Eötvös oly rendkívül sokat tett bizonyára segíteni fogja az ő kezének munkáját, mely haláporában is jólétünkön és haladásunkon munkálkodik. Munkáinak terjesztésére szövetkezett az Országos Eötvös-

bizottság, melynek elnökei Vaszary Kolozs, Wlassics Gyula, gróf Károlyi Tibor, Jókai Mór, Beöthy Zoltán s mások, tagjai pedig a magyar irodalom és művelődés, a hazafias és jótékony összes barátjai és munkásai. Buzgóságuk, melyet e kettős nagy cél érdekében kifejtettek, nagy eredményre vezetett, s remélhetni, hogy nem lesz egy köz- vagy iskolai, sőt jóra való magánkönyvtár sem, melyben Eötvös művei ott nem állnának. Az új kiadás, melyben vagy négy kötetnyi oly munka lesz, mely eddig napvilágot nem látott, 20 kötetben jelenik meg, félévenként 5—5 kötet. A 20 kötet ára 40 frt, mely összeg félévi 10 frtos részletekben is törleszthető. A bizottság kéri a gyűjtőket s azokat, a kik még előfizetni szándékoznak, hogy izeiket s előfizetéseiket mielőbb juttassák a bizottsághoz, (Tanítók Háza, Szentkirály-utca 47. sz.) mert a nyomtatás már megkezdődik, s a bizottság az előfizetőknek a munkákat szebb kiállításban szándékozik megküldeni, mint a minőben üzleti forgalomba kerülnek.

I R O D A L O M.

Dr. Marczali Henrik új könyve. Ez a jeles tudósunk óriási szorgalommal dolgozik a magyar történetirodalom mezején. Kiseb értekezései szinte szakadatlan sorban hagyják el a sajtót és három év óta fő munkáján dolgozik, mint a Nagy Képes Világtörténet szerkesztője. Az első hat kötet szerkesztését kitűnő gondnal elvégezte. Az utóbbi hat kötetet, mely az Uj-kor és a Legújabb-kort tartalmazza, maga is írja. Az Uj-korból most jelent meg az első kötet, a VII. kötet, a VI. kötet későbbre maradt. A mostani kötet „A reformáció kora” címet viseli, de tulajdonképpen nem csupán a reformációról szól, mert e kötetben van V. Károlynak küzdelme a császári koronáért és a Sacco di Roma, a mi mintegy egy ötödét teszi a könyvnek. A többi a reformációról szól a Marczalinál megszokott gondnal, éleslátással és pártatlansággal. A legrejtettebb adatokat is előkeresi, hogy az eseményekre egy-egy új fényugárt vethessen. Egy pillanatra sem felejt el az eszmék küzdelmét és a legérdekesebb életrajz sem tudja attól eleszabitani, inkább az életrajzot vonja az egyetemes történet keretébe, úgy irván meg, hogy abban a kor szokásai és eszméi tükröződjének. Az egész kor történetét áttekinti és egyszerűen írja egész Európának történetét, nem szaggatja szét azt nemzetek szerint. Mindennél erősen kiemeli a magyar nemzet szeretetét és az egész könyv háttérében mindig ott áll Magyarország. Az e korból magyar történelemnek külön részt is szentel, mely a mohácsi vésztől Szigetvár elpusztulásáig terjed. E részt számos és eddig kiadatlan kép díszíti, törökök arcképei, Szapolya Jánosnak egy eddig ismeretlen képe, Zrínyinek egy képmása és egy kép Martinuzzi meggyilkoltatásáról Ricaut közel egykoru munkájából. A könyvben számos facsimile is van, melyek közül a Lutheréi a legnevezetesebbek, különösen végrendelete, mely Pesten őriztetik. A magyar részben Fráter Györgynek egy fontos levele van közzétéve és Zrínyi Miklósnak 1566. év április 19-én kelt levele, melyben azt írja: „Elszántunk magunkat arra, hogy Isten nevében Szigetvárt elzárkózzunk, azt óhajtván, hogy első sorban a Jó Istent, aztán ő császári és királyi felségét, a keresztény köztársaságot és az édes, végső nyomoruságra jutott hazát szolgáljuk vérünk ontásával, fejünk vesztésével is.”

A gazdag illusztrációk közül Luther arcképei válnak ki, többek közt egy Kranaich által készített miniatura és V. Károly császár Tizian-féle képe. A színes műmellékek közül Dürer aquarelljét említjük a nürnbergi vár udvaráról, a Stuartok koronáját és II. Fülöp feleségének gyönyörű fayence-arcképét. A kötet most jelent meg, kapható minden hazai könyvkereskedésben és a kiadó-társulatnál, Révai Testvérek Irod. Int. Részv.-Társaságnál, Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz. Egy kötet ára diszes kötésben 8 frt.

S P O R T.

Tavaszi versenyek Alagon. Az elmúlt két versenynap érdekesség dolgában sok kívánni valót hagyott fenn, mert a kis mezőnyök nemkülömben a csalhatatlanságig

biztos győzelmek nélkülöztek az érdekességet. Ez meg is látszott a közönségen, amely távolról sem kereste fel oly nagy számban Alagot, mint a megnyitó versenynapon.

Mindkét nap a Geist istálló dominált, a mely a 12 verseny közül 5-öt megnyert, 4-ben pedig helyezve voltak a lovai.

Kiváló jó formát mutatott *Diva*, a mely Szemere százados által amerikai módszer szerint lovagolva mindkét napon nagy stílusban nyerte meg versenyét.

A mai versenynap érdekesség dolgában felülmúlja a fentemlítettet, mert a nevezések is jobban sikerültek az egyes versenyekre és így több ló indulása várható.

Tippjeink a mai napra a következők:

I. Ex-lex — Galeotto.

II. Joke — Bájos — Merész.

III. Redactor.

IV. Adj-Isten

V. Álom — Geist istálló.

VI. Anita — Mr. John.

336. végrh. sz. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az upesti kir. járásbíró-ságnak 1900. évi V. 4137/5. sz. végzése folytán **dr. Grünhut Armin** ügyvéd által képviselt **Kemény Manó** felperes részére **Lónyay Géza** alperes ellen 217 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1749 koronára becsült ingóságokra az upesti kir. járásbíró-ság V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Rpalotán, Villa-sor 12. sz. a. házban** leendő megtartása határidőül **1901. évi április hó 12. napján délután 2 órája** kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdésig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szó al bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi márczius hó 20. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

80. végrh. sz. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az upesti kir. járásbíró-ságnak 1900. évi V. 4344/2. sz. végzése folytán **dr. Meller Izsó** ügyvéd által képviselt **Gömöri Sándor** felperes részére **Kiss Gyula** alperes ellen 165 kor. 95 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1193 kor. becsült ingóságokra az upesti kir. járásbíró-ság V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Lőrincz-utca 33. sz. a. házban** leendő megtartása határidőül **1901. évi április hó 13. napján délután 3 órája** kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdésig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi márczius hó 20. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbíró-ságnak 1901. évi V. 614. sz. végzése folytán **dr. Waigand József** ügyvéd által képviselt **Bergmann Mihály** felperes részére a **Molnár István és Friegel János** alperesek ellen 79 kor. 28 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 793 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró-ság V. fenti számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Fóthon megkezdve a Molnár István lakásán Vörösmarthy-tér 9. sz. a. és folyt. Friegel János lakásán, gróf Károlyi-utca 42. sz. a.** leendő megtartása határidőül 1901. évi **április hó 19. napján délután 4 órája** kitűzetik, mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1901. évi márczius hó 28. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

196. sz. tk. 1901.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az újpesti kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Pesti helvét hitvallású egyházmegyei tanító egyesület özvegyei és árvái gyámpénztárának és az Újpesti kereskedelmi és iparbanknak ifj. Forgács Sándor és neje Sziráki Lidia** végrehajtást szenvedők elleni 624 korona tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pestvidéki kir. törvényszék (az újpesti kir. járásbíró-ság) területén lévő **Fóthon fekvő a főthi 907. sz. betétben felvett A I. 1-2 sor, 6522 2. 6523/2. hrszámú, ifj. Forgács Sándorné szül. Sziráki Lidia** nevében álló ingatlanra az árverést 880 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1901. évi április hó 29-ik napjának délelőtt 9 óra-kor Fóth község házában** megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 152 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban és az 1888. évi 35172. számú J. M. rendeletben kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kijelölt szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Újpest, 1901. évi február hó 25-én a kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Szűcs

kir. albiró.

715. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbíró-ságnak 1900. évi V. 844. sz. végzése folytán **dr. Szende Gyula** ügyvéd által képviselt **Urmanczy és társai** felperes részére **Tóth Kálmán** alperes ellen 600 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1953 kor. 10 fillérré becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Rakos-**

palotán, Battyányi-utca 7. sz. s folytatva Ötvös-utca 4-6. sz. házban leendő megtartása határidőül 1901. évi **április hó 18. napján délután 3 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1901. évi április hó 1. napján.

Polgár

kir. bíróság, végrehajtó.

671. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbíró-ságnak 1900. évi V. 4076. sz. végzése folytán **dr. Fekete Rudolf** ügyvéd által képviselt **Eckmayer István** felperes részére **Perich Károly** alperes ellen 726 kor. 44 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3430 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Újpesten, Erzsébet-u. 4. sz. a.** leendő megtartása határidőül 1901. évi **április hó 17. napján délután 12 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1901. évi márczius hó 27. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

74. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbíró-ságnak 1900. évi V. 4443. sz. végzése folytán **dr. Deutsch Izidor** ügyvéd által képviselt **Magyar gázizzófény r-t.** felperes részére **Rpalotai Casinó** alperes ellen 218 kor. 80 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 930 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Rpalotán, Vasut-u. 51. sz. a.** leendő megtartása határidőül 1901. évi **április hó 16. napján délután 6 órája** kitűzetik, mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1901. évi április hó 16. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

585. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbíró-ságnak 1901. évi V. 591. sz. végzése folytán **Hivatalból** ügyvéd által képviselt **Wellisch Samu** felperes részére **dr. Mészáros Károly** alperes ellen 20 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1008 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Újpesten, Árpád-ut 131. sz. a. házban** leendő megtartása határidőül 1901. évi **április hó 16. napján délután 3 órája** kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1901. évi márczius hó 29. napján.

Polgár

kir. bír. végrehajtó.

601 végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbíró-ságnak 1900. évi V. 808. sz. végzése folytán **dr. Freud Henrik** ügyvéd által képviselt **Kupfer és Glaser** felperes részére **Tóth Kálmán** alperes ellen 178 kor. 10 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 650 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Rpalotán, Ötvös-utca 4. sz. a.** leendő megtartása határidőül 1901. évi **április hó 16. napján délután 4 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1901. évi márczius hó 30. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

Trepper Jakab
szobafestő- és mázólo.

Lakik: Újpesten, Nyár-utca 14. sz. alatt.

Ajánlja magát előkelő lakások, dísztermek, templomok festésére a legizlésteljesebb kivitelben.

Csak a legjobb munkákra és mázólásra vállalkozom.

Ki Újpesten telket, villát, házat venni — ki olesón építeni akar, forduljon bizalommal

Wittmann Miksa

ügynökségi irodájába

Újpest, Árpád-ut 24. szám.